

НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби

Приета с ПМС № 298 от 17.12.2003 г., обн., ДВ, бр. 111 от 22.12.2003 г., изм., бр. 51 от 21.06.2005 г., бр. 89 от 8.11.2005 г., бр. 14 от 14.02.2006 г., изм. и доп., бр. 37 от 5.05.2006 г., изм., бр. 79 от 6.10.2009 г., изм. и доп., бр. 107 от 31.12.2011 г., изм., бр. 48 от 31.05.2013 г., бр. 62 от 12.07.2013 г., изм. и доп., бр. 36 от 25.04.2014 г., в сила от 25.04.2014 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определят условията и редът за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.

Чл. 2. Закрилата на децата с изявени дарби е система от мерки за гарантиране развитието на дарбите на децата, която им осигурява финансово подпомагане и възможности за изява.

Чл. 3. Право на закрила по наредбата има всяко дете с изявени дарби в областта на науката, изкуството или спорта.

Чл. 4. Закрилата по наредбата се предоставя с цел:

1. насърчаване на творческите заложби и потребности на децата;
2. осигуряване на възможности и условия за постъпване в спортни училища и в училища по изкуствата;
3. финансово подпомагане и стимулиране чрез стипендии и специализирани образователни програми.

Чл. 5. Закрилата по наредбата се осъществява от:

1. министъра на културата, министъра на образованието и науката, министъра на земеделието и храните и министъра на младежта и спорта;
2. кметовете на общини;
3. председателя на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага при осъществяване на неговите правомощия;
4. дирекциите "Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане.

Чл. 6. Председателят на Държавната агенция за закрила на детето създава и поддържа информационна система за децата, които се нуждаят от закрила.

Чл. 7. Дирекциите "Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане осъществяват дейност по проучване на индивидуалните възможности и интереси на децата с изявени дарби и насочването им към подходящи учебни заведения, както и насочването им към подходящи форми за ангажиране на свободното им време.

Раздел II Мерки за закрила на деца с изявени дарби

Чл. 8. Мерките за насърчаване на творческите заложби и потребности на деца с изявени дарби са:

1. подпомагане за обучение в курсове по изкуства, наука и спорт;
2. подпомагане за участие в пленери, обучителни и тренировъчни лагери;
3. подпомагане за участие в национални и международни конкурси, олимпиади и състезания.

Чл. 9. Мерките за осигуряване на възможности и условия за постъпване в спортни

училища и в училища по изкуствата са:

1. проучване на индивидуалните възможности и интереси на децата с изявени дарби и насочването им към подходящи учебни заведения и към подходящи форми за ангажиране на свободното им време;
2. подпомагане за участие в подготвителни курсове и/или индивидуална подготовка;
3. освобождаване от заплащане на такса за участие в приемни изпити в спортни училища и в училища по изкуствата.

Чл. 10. Стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби се отпускат на ученици от VIII до XII клас, класирани до навършване на 18-годишна възраст на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, включени в програмата по чл. 11.

Чл. 11. (1) Министърът на културата след съгласуване с министъра на образованието и науката, министъра на земеделието и храните и с министъра на младежта и спорта всяка година до 31 януари внася в Министерския съвет Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища за текущата календарна година. Програмата включва националните и международните конкурси, олимпиади и състезания, за които се прилагат мерки за закрила по наредбата чрез еднократно финансово подпомагане и стипендии, обособени в следните раздели:

1. раздел I – мерки за закрила на деца с изявени дарби, предложени от министъра на културата;
2. раздел II – мерки за закрила на деца с изявени дарби, предложени от министъра на образованието и науката;
3. раздел III – мерки за закрила на деца с изявени дарби, предложени от министъра на земеделието и храните;
4. раздел IV – мерки за закрила на деца с изявени дарби, предложени от министъра на младежта и спорта.

(2) Министерският съвет приема с постановление програмата по ал. 1. Програмата може да се актуализира чрез вътрешно преразпределение на мерки и средства след 31 октомври на съответната година въз основа на постъпило предложение от министрите по ал. 1.

(3) Министерството на културата координирано с Министерството на образованието и науката, Министерството на земеделието и храните, Министерството на младежта и спорта и Националното сдружение на общините в Република България ежегодно в сроковете за изготвяне на проекта на държавен бюджет за следващата година представя в Министерството на финансите обобщено предложение за финансиране на програмата по ал. 1.

(4) Предвидените с програмата средства за изпълнение на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища се предоставят по бюджетите на Министерството на културата, Министерството на образованието и науката, Министерството на земеделието и храните, Министерството на младежта и спорта и на общините с постановление на Министерския съвет по предложение на:

1. министъра на културата – за мерките по раздел I, съгласно ал. 1, т. 1;
2. министъра на образованието и науката – за мерките по раздел II, съгласно ал. 1, т. 2;
3. министъра на земеделието и храните – за мерките по раздел III, съгласно ал. 1, т. 3;
4. министъра на младежта и спорта – за мерките по раздел IV, съгласно ал. 1, т. 4.

(5) Кметовете на общини подават мотивирано искане до съответния министър по ал. 4 с приложена справка съгласно приложение № 1. Справката се подава в срок от 15 дни след края на всяко тримесечие. За последното тримесечие на годината справките се подават до 15 януари на следващата година.

Чл. 12. (1) Кметовете на общини правят предложение до дирекциите "Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане за включване в общинската програма по

чл. 3, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето на мерки за осигуряване на възможности и условия за постъпване в спортни училища и в училища по изкуствата и на мерки за насърчаване на творческите заложби и потребности на деца с изявени дарби.

(2) Общинската програма по ал. 1 се приема с решение на общинския съвет и включва мерките от програмата по чл. 11, ал. 1 и мерки, предложени от училища и други юридически лица, осъществяващи дейности на територията на общината. Програмата задължително се публикува на интернет страницата на съответната община.

(3) Програмата по ал. 2 се приема до месец април на текущата година.

(4) Мерките за закрила на деца с изявени дарби, приети с общинската програма по ал. 1, извън мерките по програмата по чл. 11, ал. 1, се финансират от собствени приходи на общините по ред, определен от общинския съвет.

Раздел III

Условия и ред за предоставяне на закрила на деца с изявени дарби

Чл. 13. (1) Закрилата на деца с изявени дарби се предоставя по искане на:

1. детето;
2. родител, настойник/попечител или лице, полагащо грижи за детето.

(2) Искането се попълва по образец съгласно приложение № 2 и задължително се мотивира.

(3) Закрилата на деца с изявени дарби със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания се предоставя при условията и по реда на този раздел.

Чл. 14. (1) Мерките по чл. 8 се изпълняват от министъра на културата, министъра на образованието и науката, министъра на земеделието и храните, министъра на младежта и спорта или от кмета на съответната община чрез предоставяне на еднократно финансово подпомагане в размер до 195 лв. на ученик от държавно или общинско училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от програмата по чл. 11, ал. 1:

1. индивидуално на първо, второ или трето място на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание в областта на изкуството и науката;

2. индивидуално на първо, второ или трето място на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство, балканско първенство, на първо място на финали на държавно индивидуално първенство или ученически игри;

3. спечелил индивидуална награда в колективните спортове на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство или балканско първенство;

4. спечелил индивидуална награда в колективните спортове от отбор, класиран на първо място на финали на държавно първенство или на финали на ученически игри.

(2) Резултатът от класирането в областта на спорта се удостоверява с протокол от състезание, предоставен от съответната българска спортна федерация.

(3) Финансово подпомагане по ал. 1 се отпуска само за мерки, включени в програмата по чл. 11, ал. 1.

(4) Финансово подпомагане за мярка по чл. 8, избрана от детето, се отпуска еднократно за всяка календарна година.

Чл. 14а. (1) За осъществяване на мерките по чл. 8 се подава искането по образец съгласно приложение № 2:

1. за ученик от държавно училище към Министерството на културата – до министъра на културата;

2. за ученик от държавно училище към Министерството на образованието и науката – до министъра на образованието и науката;

3. за ученик от държавно училище към Министерството на земеделието и храните – до министъра на земеделието и храните;

4. за ученик от държавно училище към Министерството на младежта и спорта – до министъра на младежта и спорта;

5. за ученик от общинско училище – до кмета на съответната община, на територията на която е училището.

(2) Към искането по ал. 1 се прилагат:

1. копие от удостоверението за раждане или лична карта на детето;

2. служебна бележка от организатора за включване в курс за обучение или за участие в пленер или лагер;

3. покана или друг документ за участие в национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, или документ, потвърждаващ участието;

4. документи, удостоверяващи класиране на детето по чл. 14, ал. 1;

5. справка от организаторите за вида и стойността на дейностите, свързани с изпълнението на мерките по чл. 8.

Чл. 15. (1) Мерките по чл. 9, т. 1 се осъществяват чрез предоставяне на писмена информация от дирекциите "Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане и/или от Министерството на културата и Министерството на младежта и спорта въз основа на подадено искане по чл. 13, ал. 2.

(2) Мерките по чл. 9, т. 2 се осъществяват чрез предоставяне на еднократно финансово подпомагане на дете с изявени дарби в размер до 65 лв.

(3) Финансово подпомагане по ал. 2 се предоставя само за мерки, включени в общинската програма по чл. 12.

(4) За осъществяване на мерките по чл. 9, т. 2 се представят следните документи:

1. искане за предоставяне на закрила съгласно чл. 13, ал. 2;

2. копие от удостоверението за раждане или лична карта на детето;

3. препоръка, покана или служебна бележка за включване в курс за обучение и/или индивидуална подготовка;

4. документ, удостоверяващ, че детето е класирано на първо, второ или трето място на конкурс, олимпиада или състезание в областта на изкуството или спорта на общинско, регионално, национално или международно равнище в съответната календарна година;

5. справка от организаторите за вида и стойността на дейностите по чл. 9, т. 2.

(5) От заплащане на такса за участие в приемни изпити в спортни училища и в училища по изкуствата се освобождават деца, класирани на първо, второ или трето място на конкурс, олимпиада или състезание в областта на изкуството или спорта на регионално, национално или международно равнище в съответната календарна година, въз основа на подадено искане по чл. 13, ал. 2 и документ, удостоверяващ това обстоятелство.

Чл. 16. (1) Стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби се отпуска от министъра на културата, министъра на образованието и науката, министъра на земеделието и храните и министъра на младежта и спорта на ученик от държавно училище или от кмета на съответната община на ученик от общинско училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от съответния раздел на програмата по чл. 11, ал. 1:

1. индивидуално на първо, второ или трето място на национален или на международен конкурс, олимпиада или състезание в областта на изкуствата и науката и отговаря на изискванията за съответна възраст и категория;

2. индивидуално на първо, второ или трето място на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство, балканско първенство, на първо място на финали на държавно индивидуално първенство или на ученически игри и отговаря на изискванията за

съответна възраст, вид спорт, дисциплина и категория;

3. спечелил индивидуална награда в колективните спортове на олимпийски игри, световно първенство, европейско първенство, балканско първенство;

4. спечелил индивидуална награда в колективните спортове от отбор, класиран на първо място на финали на държавно първенство или на финали на ученически игри.

(2) Резултатът от класирането в областта на спорта се удостоверява с протокол от състезание, предоставен от съответната българска спортна федерация.

(3) Правото на стипендия за случаите по ал. 1, с изключение на учениците от държавните спортни училища, се придобива от началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена награда. Стипендията се отпуска от съответния министър по ал. 1 или от кмета на общината и се изплаща от училището за 12 месеца в размер 135 лв.

(4) Правото на стипендия за учениците от държавните спортни училища за случаите по ал. 1, т. 2 – 4 се придобива при постигнати резултати през второто шестмесечие на предходната календарна година и първото шестмесечие на текущата календарна година. Стипендията се отпуска от министъра на младежта и спорта и се изплаща от училището за 12 месеца в размер 135 лв.

(5) Ученик има право да получава само една стипендия по реда на тази наредба или на основание закон или акт на Министерския съвет.

(6) Когато ученикът отговаря и на условията за получаване на друг вид стипендия, той попълва декларация, че ще получава само една стипендия по избор.

(7) Учениците губят правото си на стипендия, когато:

1. преустановят обучението си;

2. прекъснат или повторят учебната година с изключение на повтарящите поради болест;

3. имат наложено наказание с решение на Педагогическия съвет – до заличаване на наказанието;

4. в случай на установяване на спрени състезателни права на спортиста.

Чл. 16а. (1) За предоставяне на стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби се подава искането по приложение № 2 в едномесечен срок от възникването на основанието за предоставяне на стипендията:

1. за ученик от държавно училище към Министерството на културата – до министъра на културата;

2. за ученик от държавно училище към Министерството на образованието и науката – до министъра на образованието и науката;

3. за ученик от държавно училище към Министерството на земеделието и храните – до министъра на земеделието и храните;

4. за ученик от държавно училище към Министерството на младежта и спорта – до министъра на младежта и спорта;

5. за ученик от общинско училище – до кмета на съответната община, на територията на която е училището.

(2) Към искането се прилагат:

1. копие от удостоверението за раждане или лична карта на детето;

2. документ, удостоверяващ класиране или спечелена награда;

3. служебна бележка, издадена от училището, удостоверяваща, че детето е ученик;

4. служебна бележка, издадена от спортния клуб, удостоверяваща, че ученикът не е със спрени състезателни права.

(3) При пропускане на срока по ал. 1 по обективни причини ученикът не губи правото си на стипендия, в случай че заяви искането си в рамките на съответната календарна година.

Чл. 17. (1) Закрилата на деца с изявени дарби се предоставя:

1. за мерките по чл. 8 и 10 - със заповед съответно на министъра на културата, министъра на образованието и науката, министъра на земеделието и храните или на министъра на младежта и спорта - за деца от държавни училища;

2. за мерките по чл. 8, чл. 9, т. 2 и чл. 10 - със заповед на кмета на общината - за деца от общински училища.

(2) Исканията за предоставяне на закрила се разглеждат в срок 10 дни след края на всяко тримесечие с изключение на исканията за предоставяне на закрила от министъра на младежта и спорта.

(3) Исканията за предоставяне на закрила на ученици от държавните спортни училища се разглеждат:

1. в едномесечен срок от влизането в сила на постановлението за приемане на програмата по чл. 11, ал. 1 – за постъпилите искания за резултати, постигнати през вторите 6 месеца на предходната календарна година;

2. до 1 октомври – за постъпилите искания за резултати, постигнати през първите 6 месеца на текущата календарна година.

Чл. 18. (1) При предоставянето на закрила по наредбата органите по чл. 5 се подпомагат от експертно-консултативни комисии.

(2) Комисиите по ал. 1 са в състав не по-малко от 5 и не повече от 9 членове - експерти в съответната област на науката, изкуството и спорта.

(3) Органът, предоставящ закрилата, приема правила за реда и организацията на работа на комисията.

(4) Комисията представя протоколите от работата си на органа, предоставящ закрилата, заедно с мотивирано предложение по всяко от постъпилите искания.

Чл. 19. (1) Предоставянето на закрила по наредбата се отразява в Дневника за записване на деца с изявени дарби, на които е предоставена закрила, съгласно приложение № 3.

(2) Дневникът се води и съхранява от комисиите по чл. 18.

(3) Министерството на културата, Министерството на образованието и науката, Министерството на земеделието и храните, Министерството на младежта и спорта и кметовете на общини предоставят данните по ал. 1 за вписване в регистъра по чл. 21, ал. 1, т. 6, буква "а" от Закона за закрила на детето.

(4) Дирекциите "Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане предоставят данните по ал. 3 за вписване в информационната система по чл. 17а, т. 9 от Закона за закрила на детето.

(5) Данните по ал. 3 и 4 се предоставят ежегодно в срок един месец след изтичане на календарната година.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Наредбата се издава на основание чл. 5а от Закона за закрила на детето.

§ 2. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2004 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 92 на Министерския съвет от 23 април 2014 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби

(ДВ, бр. 36 от 2014 г., в сила от 25.04.2014 г.)

§ 15. Стипендиите, отпуснати преди влизането в сила на постановлението, се изплащат по действащия досега ред.

СПРАВКА

за ученици от общински училища, на които е предоставена закрила по Програмата за закрила на деца с изявени дарби от държавните и общинските училища за ..... Г., през ..... тримесечие на ..... Г.

№ по ред	Община	Заповед № ..... на кмета на общината за отпускане на стипендия	Стипендията се отпуска, считано от	Общо средства за ..... Г. (в лв.)	Наименование на конкурс/олимпиада/състезание – вид спорт, дисциплина/категория и месец на провеждане		Ученици, получили		
					конкурс/олимпиада/състезание от съответната област на закрила	месец на провеждане	три имена	дата на раждане	

№ .....
..... Г.

ДО

ИСКАНЕ

за предоставяне на закрила на дете с изявени дарби

Днес, ... Г., ...

(име, презиме и фамилия)

- родител;
- настойник/попечител;
- лице, полагащо грижи за детето;
- дете

лична карта № ....., издадена на .....
от ....., ЕГН ....., месторождение: .....
....., постоянен адрес: .....
....., тел. ...., настоящ адрес: .....

На основание на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби отправям искане за предоставяне на закрила на:

....., ЕГН .....,
(име, презиме, фамилия на детето)
.....,
(настоящ адрес на детето)
.....
(ученик в училище/клас)

за:

1. Еднократно финансово подпомагане по чл. 8 или по чл. 9, т. 2.
2. Предоставяне на писмена информация по чл. 9, т. 1 за постъпване в училищата по изкуствата и в спортните училища.
3. Финансово подпомагане и стимулиране чрез стипендия по чл. 10:

Мотиви: .....

Прилагам следните документи:

- а) за т. 1 – документите по чл. 14а, ал. 2;
- б) за т. 2 - документите по чл. 14а, ал. 2, т. 1;
- в) за т. 3 - документите по чл. 16а, ал. 2.

Декларирам, че към момента на подаване на настоящото искане ученикът се отказва от други стипендии и ще получава стипендията, предоставена по реда на тази наредба.

Гр. (с.) .....
Дата.....г.

Подпис: .....

Приложение № 3
към чл. 19, ал. 1

ДНЕВНИК

за записване на децата с изявени дарби, на които е предоставена закрила

в .....
(орган, предоставящ закрилата)

Пореден №	Входящ № на искането	Данни за детето (трите имена, ЕГН, училище)	Искане за предоставяне на закрила на дете с изявени дарби	№ на акта за предоставяне на закрилата
1	2	3	4	5